

# Verkiezingen 2017



## *Inhoud*

**Van de redactie**

**Verkiezingskoorts werpt zijn schaduw vooruit**

**Een wijnfeest en een ridderdrama**

**Help elkaar**

**Hotelreurnis**

**Column: Fragmentatie van politieke partijen**

**Diversen**

## Van de *redactie*

Door Kees van der Leer

**Hebt u zich de afgelopen maanden ook weer zo geërgerd? Media in de ban van de verkiezingskoorts en politici die ons proberen wijs te maken dat het met Nederland en met ons alleen maar goed komt als we op hun partij stemmen. Het waren maanden met een hoog huichelgehalte.**

---

Zou D66 na jarenlang gesuggereerd te hebben iets te willen gaan doen voor alleenstaanden, eindelijk eens uit de kast komen met concrete voorstellen ...

---

Heeft u Van Haersma Buma gehoord tijdens het CDA-congres? Het CDA staat volgens deze lijsttrekker voor fatsoen, morele waarden en solidariteit. Schokkend zo'n belijdenis als bijna in één adem wordt benadrukt dat in de CDA-samenleving het gezin centraal staat. De afgelopen jaren hebben laten zien wat dit in de praktijk betekent: andere leefvormen als éénpersoonshuishoudens en alleenstaanden tellen niet mee of hooguit als geldzakken die moeten bijdragen aan de geneugten van partners en gezinsleden. Je moet maar durven om een dergelijk egoïsme vervolgens ook nog als solidariteit aan te prijzen.

En mocht u het niet geloven, enkele weken later hoorden we Gert-Jan Segers in de zendtijd voor politieke partijen zeggen dat voor de ChristenUnie de naastenliefde centraal staat, maar in dezelfde zin zei hij erbij dat het daarbij vooral om de gezinsbelangen gaat. Ondanks mijn toenemende

weezin tegen die politici-poppenkast blijf ik toch maar luisteren want soms gebeuren er wonderen. Zou D66 na jarenlang gesuggereerd te hebben iets te willen gaan doen voor alleenstaanden, eindelijk eens uit de kast komen met concrete voorstellen? Ik heb er een hard hoofd in maar blijf nieuwsgierig en het antwoord zal zeker mijn stem bepalen.

De laatste jaren hebben politici het steeds maar over het redden van de aarde en van het milieu en de noodzaak tot duurzaamheid. Ik ben benieuwd welke partij als eerste ontdekt dat er twee concrete maatregelen zijn die hier direct toe bijdragen:

1. *Stop de bevolkingsgroei en*
2. *Pas nu eindelijk eens het bekende principe toe dat de vervuiler moet betalen.*

Het eerste betekent onder andere het beperken van de kinderbijslag tot maximaal twee kinderen en het tweede impliceert bijvoorbeeld dat het bedrag van de afvalstoffenheffing evenredig is aan de omvang van het huishouden. Aan dit soort maatregelen heeft de samenleving meer dan aan preken over naastenliefde en solidariteit.

**In dit nummer van I&S** begeeft CISA-voorzitter Lenie de Zwaan zich in het doolhof van de verkiezingsprogramma's en probeert hierin sprankjes hoop te vinden voor alleenstaanden. Het vraagt om veel geloof, hoop en liefde en het zal u niet verbazen dat deze van oorsprong christelijke eigenschappen juist niet naar de christelijke partijen leiden. De traditionele column van Mirjam Hommes is ook gewijd aan de verkiezingen. Daarnaast treft u een verhaal aan over een reis naar solo-vriendelijke hotels met wijnfeesten en een heus ridderverhaal. Dit laatste staat in schril contrast met de ervaringen van een van onze donateurs, beschreven en geciteerd door Nettie Roes. Zij doet tevens verslag van haar bezoek aan de Vakantiebeurs 2017, waar gelukkig weer meer optimisme uit spreekt. Kortom, de redactie wenst u veel leesplezier.



## Verkiezingskoorts werpt zijn schaduw vooruit

CISA legt de politieke thermometer aan

Door Lenie de Zwaan

Wat opvalt is, dat de verkiezingen in het teken staan van de 'boze burger'. Althans zo lijkt het als wij de huidige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, tevens vicepremier, Lodewijk Asscher [PvdA], mogen geloven.

Hij waarschuwt dat kiezers economische onrechtvaardigheid ervaren en pleit voor een 'fatsoenlijk, sociaal' alternatief voor Wilders en Rutte. Alleenstaanden zijn overigens terecht erg boos gezien de jarenlange achterstelling waar geen enkele politieke partij iets aan wil doen. De als vanouds optimistische premier en lijsttrekker Mark Rutte [VVD] ziet de verkiezingen vol vertrouwen tegemoet en rekt op een derde kabinet onder zijn leiding. Hij zal wellicht enigszins verbaasd zijn geweest over de uitspraak van Asscher, die het kabinetsbeleid zonder aarzeling [mede] uitvoerde. De Christendemocraten [CDA] waken, onder het hoedende leiderschap van Sybrand van Haersma Buma, over een algemene waarden- en normenmaatschappij, terwijl het CDA zich tegelijk eenzijdig richt op het gezin met uitsluiting van een grote groep: de alleenstaanden. Hoezo normen en waarden??? D66, met Alexander Pechtold aan het roer, blijft trouw aan haar belofte en heeft via een woordvoester van de Tweede Kamerfractie [de naam is me ontschoten] onlangs in een TV-uitzending voor de zoveelste keer gezegd dat D66 aandacht gaat besteden aan de positie

---

... terwijl het CDA zich tegelijk eenzijdig richt op het gezin met uitsluiting van een grote groep: de alleenstaanden. Hoezo normen en waarden???

---

van alleenstaanden.

Zou er na zoveel jaren van woorden zonder daden nu eindelijk eens iets van komen? Zou iemand dat nog geloven? De nieuwe, jeugdige aanvoerder van GroenLinks, Jesse Klaver, vindt het tijd voor verandering. En de SP is volgens de affiche klaar om te knokken. De ouderenpartij 50-plus waarschuwt de natie: 'Ouderen pikken het niet meer'. Partij voor de Dieren [PvdD] wil vasthouden aan idealen en wil een goede oude dag voor ouderen, waarbij de AOW echter wel gekoppeld is aan het aantal gewerkte jaren, dus als ik het goed begrijp zou dit ouderdomspensioen deels zijn basis als 'leefbaar' minimumpensioen kunnen verliezen.



In het hiernavolgende geven wij de plannen van de verschillende politieke fracties weer, die voor alleenstaanden van belang zijn. Daarbij laten wij die van de meest recent opgerichte partijfracties buiten beschouwing.

We kunnen constateren dat de politieke partijen de afgelopen jaren alle kansen hebben laten liggen om de achterstelling van eenpersoonshuishoudens in belastingrecht, erfrecht etc. te repareren. Niemand zegt hier iets over in het verkiezingsprogramma. Over de noodzaak fundamentele keuzes te maken voor duurzaamheid en houdbaarheid hebben we weinig vernomen. Voorbeelden: afvalstoffenheffing naar rato van de hoeveelheid moet landelijk worden voorgeschreven; invoeren voor ouders van een inkomensafhankelijke premie voor ziektekosten kinderen; afschaffen fiscale schuifmogelijkheden partners. Dat zijn slechts enkele van de CISA-wensen.

**Welke partijen pleiten hiervoor?**  
*CISA heeft er nog niet één gesignaleerd!*



De liberalen, huidige regeringspartij, verkondigen in bijna jubelende bewoordingen dat het verkiezingsprogramma erop is gericht om het fantastische Nederland nog beter te maken (...).

'Liberaal plannen, die constructief en uitvoerbaar zijn'. De VVD legt veel nadruk op gelijkwaardigheid van iedereen: voor wat betreft seksuele geaardheid, geslacht, autochtoon of allochtoon, en zet in op bestrijding van discriminatie. De VVD wil dat de wet met de tijd meegaat en dat onder meer het familierecht wordt aangepast.

#### Commentaar CISA

*Alle redenen dus voor de liberalen, om ook eenpersoonshuishoudens als mede hechte en duurzame vriendschappen een grondwettelijke en burgerrechtelijke status te geven.*

De VVD wil de belastingen fors verlagen voor mensen die werken.

#### Commentaar CISA

*In het kader van gelijke behandeling voor iedere belastingbetaler, dus ook voor gepensioneerden, en op basis van vermogen en inkomen, mag worden verwacht dat ook zij delen in de vreugde van een fantastisch Nederland, en dat bovendien de fiscale schuifmogelijkheid voor partners wordt afgeschaft. Iedereen behoort naar vermogen de staatskas te vullen, ook samenwonenden die allebei een inkomen kunnen verwerven. Hun samenwonen brengt reeds aanzienlijke financiële voordelen met zich mee.*

De VVD kent werkende ouders een forse belastingverlaging toe, omdat zij extra kosten maken voor kinderopvang. Dat moet komen uit afbouw van het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag voor niet-werkende ouders. Ook de belasting voor spaarders moet omlaag in verband met de lage rentestand, waardoor het werkelijke rendement lager is. In een nieuw, vereenvoudigd, belastingstelsel moet de inkomstenbelasting omlaag door minder toeslagen uit te keren.

Daarnaast wil de partij de eigen bijdrage voor zorg en ondersteuning (via de bijtel-



ling van inkomen uit vermogen) verlagen, waardoor juist mensen die hebben gespaard worden getroffen.

## Commentaar CISA

*CISA wijst al vele jaren op de onrechtvaardigheid van deze maatregel, deze bovendien mensen zonder thuiswonende partner - dus alleenstaanden - treft, waardoor zij soms zelfs te weinig geld kunnen overhouden om daar bijvoorbeeld het bezoeken van vrienden en familie van te bekostigen.*

*Maar vooral: mensen hebben niet voor de oude dag gespaard om vervolgens bestraft te worden met een hoge bijdrage voor zorg. Bij alleenstaanden wordt hierbij ook naar inkomen gekeken, waardoor zij soms de totale zorgkosten moeten betalen, niettegenstaande de premie die zij jarenlang hebben betaald. Bij partners wordt niet naar inkomen gekeken, waardoor zij een veel lagere eigen bijdrage betalen.*

In het aanvullend pensioen wil de VVD meer keuzevrijheid: later of in deeltijd met pensioen gaan, eigen pensioenpotjes met wel collectief beheer, afschaffing doorsneepremie, vrije keuze van pensioenuitvoerder. Voor het behoud van een eigen, zelfstandig leven vindt de VVD mantelzorgers - van familie, vrienden of burens - zeer belangrijk. Daarom moet iedereen in het kader van langdurige zorg en ondersteuning verzekerd zijn van goede zorg.

## Commentaar CISA

*CISA adviseert de liberalen hiervoor het model van de Sociale Familie van Stichting CISA te raadplegen. Zoals eerder geschreven, valt te denken aan een ontwikkeling van familierecht naar een rechtsbegrip dat van toepassing kan zijn op alle burgers, ongeacht [burgerlijke] status: het 'algemeen persoonsrecht', gespecificeerd naar diverse leefverbanden, zoals duurzame vriendschapsrelaties.*

Gemeenten moeten eveneens onafhankelijke cliëntondersteuning, hulp, aanbieden aan iedereen die dat wil. Ook moet het mogelijk zijn om zelf huishoudelijke zorg in te huren als dat nodig is voor huishoudelijke taken. De VVD wil daarom de huidige regeling dienstverlening aan huis behouden, en waar mogelijk uitbreiden. Daarvoor moet een integraal persoonsgebonden budget [PGB] in heel Nederland beschikbaar zijn. Verzorgings- en verpleeghuizen moeten de beste zorg leveren via een norm waar oog is voor de kwaliteit van leven, wensen en indeling van het dagelijks leven van bewoners. Zorg moet kleinschalig zijn, afgestemd op wat iemand nodig heeft, terwijl de VVD zich blijft inzetten voor het apart betalen van zowel wonen als zorg. Zo kan iemand de huur betalen voor de woning en zelf kiezen wie de zorg levert.

## Commentaar CISA

*Uiteraard zijn beide voorgestelde maatregelen van belang voor alleenwonende singles.*

De Europese Unie moet zich volgens de VVD beperken tot grensoverschrijdende kerntaken. Uiteraard regelt Nederland zelf nationale aangelegenheden, zoals pensioenen, belastingen en uitkeringen, zorg, wonen, ruimtelijke ordening.

## Commentaar CISA

*Gezien de grote diversiteit aan omstandigheden, aan opvattingen over verscheidenheid in persoonlijke leefvormen en aan wet- en regelgeving, is zo'n beperking zeer verdedigbaar.*

# PvdA

**De socialisten, de huidige coalitiepartner van de VVD, richten zich op een verbonden samenleving**

**van zekerheid, zeggenschap en vertrouwen. Evenals de VVD toont de partij zich tevreden en optimistisch.**

Onder erkenning van de liberalen als ideologische tegenpool, heeft de PvdA zich a.h.w. verzoend met fundamentele veranderingen in het dagelijks leven: de mens als individu, niet langer als afgeleide van een groep, zoals zuil, klasse of gezin. De partij wil echter nadrukkelijk eveneens investeren in wat ons bindt en koestert het ideaal van een samenleving waarin iedereen, ongeacht afkomst, vrij is. Zij wenst een koppeling van uitkeringen en AOW aan de gemiddelde loonstijging. Ook wil de partij dat indexatie weer binnen bereik komt, en dat er ruimte komt voor gepensioneerden om de pensioenuitkering naar eigen inzicht te differentiëren.

Collectiviteit in het pensioen blijft intact en de franchise wordt verlaagd. Daardoor kan er meer pensioen worden opgebouwd. De vermogensbelasting moet in 2017



eerlijker: kleine spaarders worden ontzien en mensen met grote vermogens [vanaf een miljoen euro] gaan meer betalen. Het tarief gaat dan van 30 naar 40 procent. Ook moeten zij, in plaats van over het fictieve rendement, over het werkelijk behaalde rendement betalen. Hervorming van het belastingstelsel zelf ligt nog 'in de schoot der hervormers' verborgen. Onder

het kopje 'werk en gezin' uit de partij de wens om het betaald ouderschapsverlof voor vaders en partners uit te breiden naar drie maanden. Zo kunnen vaders en partners ook zorg dragen voor de pasgeboren baby. De PvdA schaft het eigen risico in de zorg af. Familieleden en mantelzorgers moeten door zorgprofessionals serieus betrokken worden bij de zorg.

## Commentaar CISA

*In het hoofdstukje over Justitie en rechtsstaat had aandacht voor de Grondwet en het Burgerlijk Wetboek niet misstaan. Aan haar pleidooi voor gelijke behandeling en volledige gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen, had CISA graag de toevoeging van leefvorm gezien. Aangezien de PvdA het als een voordeel ziet dat de mens niet langer als een afgeleide van een groep, zoals een gezin, wordt beschouwd, maar ook wil investeren in wat ons bindt, zou dat immers ook moeten betekenen dat deze partij ook hechte en duurzame vriendschappen een grondwettelijke en burgerrechtelijke status zou willen geven.*

*De wens om het betaald ouderschapsverlof voor vaders en partners uit te breiden naar drie maanden, opdat vaders en partners ook zorg kunnen dragen voor de pasgeboren baby, gaat wel erg ver. Onbetaald verlof is gerechtvaardigd, want er wordt ook al kinderbijslag betaald. Daarnaast hebben wij het voorstel gemist, om ook de wettelijke regeling die alleenstaande werknemers het recht geeft op jaarlijks tien dagen betaald zorgverlof voor de verzorging bij ziekte van een naaste of goede buur, uit te breiden.*

*Ook bij de opmerkingen over de huurtoeslag hebben wij het ongerechtvaardigde verschil in behandeling tussen eenpersoonshuishoudens en twee- of meerpersoonshuishoudens gemist. Bij een gelijk huishoudinkomen en gelijke huur ontvangen alleenstaanden*

*een lagere huurtoeslag dan samenwonenden. Bij de belastingheffing wordt reeds rekening gehouden met [vooronderstelde] draagkracht.*



**De Sociaal-Democraten willen wet- en regelgeving zoveel mogelijk leefvorm-neutraal maken en deze laten aansluiten aan de bestaande diversiteit aan leefvormen.**

**D66 maakt in beginsel geen onderscheid tussen getrouwd, samenwonend en alleenstaand.**

## Commentaar CISA

*Maar D66 verzuimt wel steeds om de huidige achterstelling van eenpersoonshuishoudens aan de kaak te stellen. Waar blijven de voorstellen om de fiscale schuifmogelijkheden tussen partners af te schaffen? Waar blijven de voorstellen om de kinderbijslag te beperken tot twee kinderen en sowieso inkomensafhankelijk te maken? Waar blijven de voorstellen om afvalstoffenheffing etc. verplicht te heffen naar rato van de hoeveelheid?*

In het erf- en schenkingsrecht moeten ook alleenstaanden voordelig aan dierbaren kunnen schenken en nalaten.

## Commentaar CISA

*Dit is een prima voorstel, waarbij hopelijk vooral de hoge vrijstelling voor partners ook gaat gelden voor alleenstaanden en hun dierbaren. Uitsluitend een verlaging van het erftarief is slechts een doekje voor het bloeden.*



Verder moeten voor bijvoorbeeld studenten en alleenstaanden leegstaande kantoorpanden omgebouwd worden tot kleinschalige wooneenheden.

Voor koopwoningen moet de fiscale hypotheekrente-aftrek geleidelijk en stapsgewijs verder worden beperkt. Het eigenwoningforfait wordt beperkt, waartegenover de overdrachtsbelasting verdwijnt. Er wordt een bescheiden koppeling aangebracht tussen sparen voor pensioen en sparen voor een huis. Voor dat doel wil D66 een premievakantie van maximaal vijf jaar mogelijk maken. D66 beschouwt dit als een gelijkwaardig financieel doel tussen pensioensparen en aflossen van de hypotheek via



die tijdelijke 'premiëvrijstelling'. In beide gevallen worden immers de financiële lasten na pensionering verlaagd.

#### Commentaar CISA

*Evenals de PvdA pleit D66 voor een sterke uitbreiding van het betaalde ouderschapsverlof voor vaders tot wel drie maanden. Zie ons commentaar bij de PvdA.*

**GROENLINKS** Voorman  
**Jesse Klaver**  
van GroenLinks wil een links kabinet samen met de christelijke partijen.

GroenLinks wil fiscalisering van de AOW en verhoging van dit basispensioen voor mensen met een laag inkomen of mensen met een klein of zonder aanvullend pensioen.

#### Commentaar CISA

*Dit zal een ingewikkelde ingreep in de inkomensverhoudingen vergen. Daarom zal zo'n 'verandering' vermoedelijk op korte termijn op weinig enthousiaste reacties kunnen rekenen. Beter ware het misschien om vooral het minimumloon en het AOW-pensioen te verhogen, nu in de afgelopen jaren indexeringen, dat wil zeggen aanpassingen aan de prijsontwikkeling, achterwege zijn gelaten.*



Verder wil GroenLinks modernisering van het pensioenstelsel. Pensioendeelnemers gaan individueel sparen en collectief beleggen. Daardoor wordt de verdeling tussen generaties en tussen lager en hoger opgeleiden rechtvaardiger.



**De Socialistische Partij, met Emile Roemer aan het roer, draagt met een optimistisch klinkend programma uit, hoe een sociaal Nederland eruit kan zien. We gaan meer samen leven in plaats van langs elkaar heen. De menselijke maat wordt het uitgangspunt.**



De partij wil invoering van extra belasting voor miljonairs en verlaging van de lasten voor lager en middeninkomen.

De AOW en het minimumloon moeten worden verhoogd. Wie dat wil ontvangt, wat de SP betreft, vanaf de 65-jarige leeftijd AOW.

Huren moeten worden verlaagd en er moeten meer betaalbare huurwoningen worden gebouwd.

Verder krijgen huurders meer te zeggen over hun woning en over hun buurt. De SP wil invoering van een Nationaal ZorgFonds en wil het eigen risico afschaffen. Er komt voldoende zorgpersoneel. Ouderen houden de keuze voor een beschermde woonomgeving in een verzorgingshuis.

Er komt een nationale volksbank waar spaargeld altijd veilig is en bonussen en woekerwinsten niet voorkomen. Er komt ook een nationale investeringsbank voor het midden- en kleinbedrijf. De huidige Europese Commissie gaat, als het aan de SP ligt, verdwijnen.

## Commentaar CISA

De SP doet naar ons idee goede voorstellen voor een nette, sociale samenleving, en biedt daarmee een goed tegenwicht voor de huidige eenzijdige economische logica waarbij alles in geld wordt uitgedrukt. Maar ook hier geen aandacht voor de achtergestelde positie van alleenstaanden en eenpersoonshuishoudens.



**Wil behoud van solidariteit, collectiviteit, verplichtstelling en indexatie van pensioen, geen kortingen. Flexibele pensioenleeftijd of deeltijdpensioen is en blijft mogelijk.**

## Commentaar CISA

Het is onbegrijpelijk dat 50+ niet pleit voor reparatie van het niet compenseren van de inkomensafhankelijke ziektekostenpremie. Voor werknemers wordt deze wel gecompenseerd maar voor gepensioneerden niet. Deze premie is inmiddels gestegen tot bijna 2.900 euro voor inkomens tot aan of boven de premiegrens. Verder wil 50+ de erfbelasting voor kinderen afschaffen. Natuurlijk moet dit niet alleen voor kinderen maar ook voor dierbaren van alleenstaanden worden afgeschaft. Onlangs pleitte 50+ terecht voor een systeem van rekenrente waarbij veel meer rekening wordt gehouden met het werkelijk door een pensioenfonds behaalde rendement en niet alleen met de absurd lage kunstmatige rekenrente.



Voor de Partij voor de Dieren is het ideaal dat betaalde arbeid niet langer als het enige of voornaamste doel in de maatschappij wordt gezien.

Bovendien mag het voor je inkomen niet uitmaken of je nu man of vrouw bent, getrouwd, samenwonend of *alleenstaand*, lesbisch of transgender, allochtoon, enz..



**Voorman Wilders wil ook pensioenen indexeren. Verder houdt hij het eenvoudig: 'Nederland weer van ons'.**



## Christelijke Partijen



Het CDA wil keuzes voor een beter Nederland. De partij kiest voor een meer persoonlijk pensioen en een persoonlijk pensioen dat overdraagbaar is naar een ander fonds bij verandering van baan. Ook wil ze meer maatwerk voor jongeren toestaan en keuze voor zekerheid en stabiliteit voor ouderen.





### **Commentaar CISA**

*Wij constateren dat de CDA-oproep tot fatsoen etc. wel in sterk contrast staat met de continue egoïstische bevoordeling van gezinnen in diverse regelingen en het volstrekt geen oog willen hebben voor een ander groot deel van de samenleving: de eenpersoonshuishoudens.*

De **ChristenUnie** is 'Hoopvol en realistisch'. De partij is voor een eerlijk en houdbaar pensioenstelsel voor iedereen, voor een einde aan de tweedeling van jong en oud en voor behoud van risicodeling en verplichte deelname.

### **Commentaar CISA**

*De partij wijkt hierin naar onze mening sterk af van het CDA.*

Ook wil de partij geen koopkrachtverlies voor gepensioneerden.

### **Commentaar CISA**

*Maar helaas, dat kwaad is reeds geschied.*

De partij wil het aantrekkelijker maken om te blijven pensioensparen bij het pensioenfonds na het einde van het werknemerschap.

### **Commentaar CISA**

*Dat beoordeel ik als een zeer zinnig voorstel. Dat zal armoede onder gepensioneerden met uitsluitend AOW, al dan niet met een gering aanvullend pensioen, kunnen voorkomen.*

Opvallend is het voorstel voor bescherming van alleenstaande vrouwen, christenen en LHBT in de opvang. Tegen gevallen van bedreiging moet streng worden opgetreden.

### **LAATSTE NIEUWS:**

D66 valt door de mand. Bij het ter perse gaan van deze I&S vermeldt het AD op 17 februari jongstleden over de CPB-doorrekeningen van het verkiezingsprogramma van D66 als duidelijke conclusie: 'alleenstaanden [...] zijn de klos: zij profiteren minder dan tweeverdieners.'



## Een wijnfeest en een ridderdrama

Door Kees van der Leer



De Rittersprungrots in Altenahr. Foto auteur, 2016

**Eigenlijk ben ik iemand die graag in z'n eentje reist, liefst met de auto en altijd met mijn chihuahua. Uiteraard logeer ik dan vooral in hotels die geen of slechts een bescheiden toeslag rekenen voor een eenpersoonskamer en evenmin een toeslag voor mijn kleine Argos. Toch vind ik het, zoals zovelen, soms ook gezellig om met een reisgenoot op stap te gaan.**

Dan is het extra spannend om een hotel te vinden met twee eenpersoonskamers, die samen dan niet veel duurder zijn dan één tweepersoonskamer. Tegenwoordig lukt dit, dankzij websites als booking.com, vrij aardig. En zo reisde ik afgelopen nazomer naar het Duitse Ahrgebied, mijn reisgenoot op de motor en ik met de auto. Dit laatste omdat de motor niet het meest ideale vervoersmiddel is voor mijn kleine chihuahua en omdat het de bedoeling was diverse mooie Duitse wijnen mee terug te brengen en daar is de auto dan eveneens handiger voor.

Iedere keer als ik naar Duitsland reis verwonder ik mij erover hoe snel je vanuit Nederland in een andere wereld bent. Enkele uren na mijn vertrek reed ik al door het wijngebied van de Ahr, met vriendelijke dorpjes langs kalme beekjes verscholen in kleurrijke dalen tussen hellingen vol wijnranken. In Mayschoß wachtte ik op mijn reisgenoot, op een rustig terras aan zo'n kabbelend beekje, recht tegenover de Winzergenossenschaft, de wijnboerencombinatie waar je de voortreffelijke wijnen uit de omgeving kan proeven en kopen. Vanaf het terras had ik ook een mooi zicht op de ruïne van het oude wijnkasteel hoog boven het dal. Het was een van de vele ruïnes in dit gebied, die mooie herinneringen bewaarden aan hoe het in een ver verleden allemaal was begonnen. Eeuwenoude sagen bewaarden de verhalen over de merkwaardige gebeurtenissen die zich hier vroeger hadden afgespeeld en die zo bijzonder waren dat ze beslist voor het nageslacht bewaard moesten blijven, veelal tot lering, en soms tot vermaak. Diverse waren genoteerd in het kleine sagenboekje dat ik speciaal had meegenomen, want zulke verhalen lezen in hun oorspronkelijke omgeving was natuurlijk het aardigst.

Nadat mijn reisgenoot was gearriveerd en de wijnen waren uitgezocht en ingeladen, vervolgden we gezamenlijk de tocht naar Altenahr, waar we in hotel Lang twee keurige eenpersoonskamers hadden gereserveerd. Ooit was dit een oude herberg waarin diverse moderniseringën helaas de nodige sporen hadden uitgewist, maar zo was het geheel wel geschikter gemaakt voor de moderne reiziger. Het dorpje zelf lag, evenals het eerdere terras, aan een kabbelend riviertje en ook hier domineerde een fraaie

---

Een mooi bord aan de voet van de berg  
onthulde dat dit de burcht Are was,  
waarbij Are de oude naam was voor Ahr.

---

ruïne het rustieke dal, dat met zijn vakwerkhuisen en oude gevels de oude sfeer goed had bewaard. Uiteraard konden we het niet nalaten het smalle voetpad vanaf het dorpspleintje naar de ruïne te volgen. Een mooi bord aan de voet van de berg onthulde dat dit de burcht Are was, waarbij Are de oude naam was voor Ahr. Een vastberaden maar rustig tempo is altijd de beste garantie voor een succesvolle klim en zo konden we na zo'n 20 minuten ons verbazen over het mooie uitzicht vanaf de ruïne over de met wijnranken beladen hellingen en de dicht beboste berg-



De burchtruïne bij Altenahr. Foto auteur, 2016

kammen in de verdere verte. En we keken omlaag, waar in de duizelingwekkende diepte het beekje als een smal lint door het dal kronkelde. Die diepte deed mij denken aan de sage van de riddersprong waarvan ik, dankzij mijn sagenboekje, wist dat deze zich hier had afgespeeld. De precieze plek van de sage vonden we toen we terugliepen langs hotel Ruland. Hier bleek dat dit hotel was gelegen recht tegenover de steile rots die naar deze riddersprong de 'Rittersprung' werd genoemd.

Die avond wachtte ons nog een leuke verrassing. Het dorp had een soort wijnfeest georganiseerd, waarbij de hoofdstraat was gevuld met terrassen en kraampjes waar wijn kon worden 'gekeurd'. De ruïne was fraai verlicht met verschillende kleuren. De avond werd afgesloten met een imponerend vuurwerk dat vanaf de ruïne werd afgestoken.

Eind november besloten we nogmaals naar Altenahr af te reizen. Ik had ontdekt dat ook hotel Ruland, het eerder genoemde hotel tegenover de befaamde rots, gunstige prijzen rekende voor twee eenpersoonskamers. Terwijl in Nederland Sinterklaas nog druk bezig was cadeautjes in te pakken, bleek Duitsland zich al geheel in kerst sfeer te hebben getooid. Hoog boven Altenahr brandde op de burchtruïne een heldere kerstster en stond een kerstboom vol flonkerende lichtjes. Ook hotel Ruland had al een mooie kerstboom opgetuigd. Vanuit mijn hotelkamer had ik een mooi uitzicht op de steile 'Rittersprung'. En op deze uitgelezen plek pakte ik uiteraard mijn sagenboekje en las nogmaals de sage van de riddersprong:

*Op een kwade dag in een ver verleden besloten vijanden de burcht Are bij Altenahr te verwoesten. Van alle kanten trokken ze op en omsingelden deze hoog op een steile rots gelegen burcht. De graaf en zijn mannen verdedigden zich dapper maar de overmacht was te groot. Na een maandenlange belegering raakten de levensmiddelen op, dodelijke ziekten grepen om zich heen en de mannen, maar ook de vrouwen en kinderen werden slachtoffers van deze genadeloze belegeraars. Maar onverschrokken hield de burchtheer stand,*

---

Pas na maanden keerden ze terug om de vesting alsnog in te nemen en te slechten tot de ruïne die nu nog steeds getuigt van de onverschrokken heldenmoed en de riddersprong.

---

*vastbesloten zelf ook liever te sterven dan een smadelijke gevangenschap te ondergaan. In volle uitrusting toonde hij zich ten slotte op zijn strijdros aan de vijand op de steilste rotswand hoog boven de Ahr en riep in onverschrokken riddertrots: 'Hier staat de laatste man op het laatste paard. Maar nooit zullen jullie de vesting innemen zolang er nog een sprankje leven in mij is. Vrijwillig wil ik dan ook sterven, evenals mijn trouwe volgelingen. Want geknecht worden is ontrendend en vernederend.' Hierop gaf hij zijn paard de sporen en stortte omlaag in het huiveringwekkende dal. Een waterval aan rotsblokken volgde. Vol schrik vluchtte de vijand. Pas na maanden keerden ze terug om de vesting alsnog in te nemen en te slechten tot de ruïne die nu nog steeds getuigt van de onverschrokken heldenmoed en de riddersprong.*

Die avond dronken we in het plaatselijke wijnlokaal, dat was gesitueerd in oude gewelven onderaan de berg, een mooie Spätburgunder, als een heildronk op die dappere ridder en zijn heldensprong. Terwijl we langzaam terugliepen naar de hotelkamers zagen we hoe een blauwgrijze nevel langzaam uit de dalen opsteeg naar de achter elkaar gelegen bergkammen in de verte die langzaam veranderden in schimmige drakenshubbden. Toen ik uit mijn aange-naam warme hotelkamer naar de overkant keek zag ik dat ook de rots van de riddersprong volledig in de nevel was verdwenen, wachtend tot de ochtendzon de mist weer zou verdrijven en het verhaal weer opnieuw kon beginnen.

## Help elkaar

Vroeger was het leven veel meer gericht op de directe omgeving. Je haalde een boodschapje voor de overbuurvrouw, hielp de buurman met het snoeien van de tuin. Tegenwoordig speelt het leven zich veel meer buitenshuis af en lijkt niemand meer oog te hebben voor mensen die in de directe omgeving hulp nodig hebben. Maar schijn bedriegt. Er zijn wel degelijk mensen die in hun eigen buurtje klaar willen staan voor een ander. Contact leggen gebeurt via internet.

Er zijn verschillende websites waar vraag en aanbod samenkomen. Deze sites zijn er dus voor wie wel wat hulp of gezelschap kan gebruiken, of voor wie tijd over heeft en het fijn vindt om klaar te staan voor een ander. Voor alle sites geldt dat ze niet in alle gebieden van Nederland even populair zijn. Dit heeft dus invloed op hoeveel mensen er hulp vragen en aanbieden. Maar doe er uw voordeel mee als de site wel leeft in uw omgeving. In sommige gevallen moet men lid worden of zich laten registreren.

### Veilig gebruikmaken van de sites

Vergelijk deze websites met de briefjes in de supermarkt. U weet hierbij ook niet precies wie er achter de oproep zit en u haalt ook niet zomaar iemand in huis. Wilt u het zekere voor het onzekere nemen, volg dan een aantal stappen voordat u met iemand in zee gaat die hulp biedt:

- Bel eerst met elkaar. Hebt u een goed gevoel bij de ander?
- Spreek vervolgens af op een openbare plek in de buurt. Neem iemand mee als u het erg spannend vindt.
- Vraag om een legitimatiebewijs en contactgegevens en controleer deze. Google de persoon.
- U mag vragen om een Verklaring Omtrent Gedrag. Lees daar op de website van het ministerie van Veiligheid en Justitie meer over: [www.rijksoverheid.nl/zoeken?trefwoord=verklaring+omtrent+gedrag](http://www.rijksoverheid.nl/zoeken?trefwoord=verklaring+omtrent+gedrag).
- Maak goede afspraken met elkaar. Soms biedt iemand namelijk niet honderd procent vrijwillige hulp aan, maar staat er een kleine bijdrage tegenover. Zorg dat daar geen misverstanden over ontstaan.
- Op de bemiddelsites ziet u vaak of iemand al eerder heeft geholpen en hoe dat werd gewaardeerd. Kijk daarnaar.

In het vorige nummer van I&S stonden we zelf in de keuken. Wie dat liever aan een ander overlaat, kan voor ca. 5 euro via [thuisafgehaald.nl](http://thuisafgehaald.nl) voor zich laten koken.



---

Iets nodig, maar geen zin om het te kopen? Leen makkelijk en snel spullen van je burens. Huren/verhuren kan ook.

---

Bent u degene die hulp aanbiedt, dan doet u uiteraard ook eerst onderzoek naar wat voor vlees u in de kuip hebt. Wanneer u eerst belt en daarna op een openbare plek afspreekt, weet u snel genoeg of er een klik is.

### Zorgvoorelkaar.nl

Op [Zorgvoorelkaar.nl](http://Zorgvoorelkaar.nl) kunnen vrijwilligers een specifieke hulpdienst aanbieden, zoals huishoudelijke hulp, hulp in de tuin of gezelschap. Er zijn ook professionele vrijwilligersorganisaties bij de website aangesloten. De site is een sociale onderneming, die gesteund wordt door de Stichting Doen. Hebt u hulp nodig, bekijk dan het aanbod en zoek naar een vrijwilliger die bij u past. Of u plaatst een oproep waar vrijwilligers op kunnen reageren. Op de website kunt u lezen hoe [Zorgvoorelkaar.nl](http://Zorgvoorelkaar.nl) werkt.

### WeHelpen.nl

Deze website is ontstaan uit een samenwerking tussen meerdere gemeenten, zorgverzekeraars, maatschappelijke organisaties en bedrijven die maatschappelijke verantwoordelijkheid hoog in het vaandel hebben staan. De website brengt vraag en aanbod in uw omgeving overzichtelijk in beeld.

### Buurtlink.nl

[Stichting Buurtlink](http://Stichting Buurtlink) wordt ondersteund door de Nationale Postcode Loterij. Het is erop gericht de hele buurt in kaart te brengen.

# M ALLEENSTAANDEN



Bij Buurtlink vindt u namelijk ook een agenda met evenementen, foto's, verhalen en tweedehands spullen. U kunt op de site niet alleen een hulpvraag plaatsen maar ook een oproep, of online in gesprek gaan met mensen uit de buurt. Bijvoorbeeld over nieuwe bouwplannen van de gemeente. Alles wat er op de pagina over de buurt te vinden is, wordt erop gezet door uw buurtgenoten.

### Peerby.com

Iets nodig, maar geen zin om het te kopen? Leen makkelijk en snel spullen van je buren. Huren/verhuren kan ook.

### Thuisafgehaald.nl

In het vorige nummer van I&S stonden we zelf in de keuken. Wie dat liever aan een ander overlaat, kan voor ca. 5 euro via [thuisafgehaald.nl](http://thuisafgehaald.nl) voor zich laten koken. Iedereen in Nederland kan via deze site maaltijden delen met mensen uit de buurt.

Een jaar of twee geleden is dit initiatief uitgebreid met *Bijzonder Thuisafgehaald* (op dezelfde site te vinden): bedoeld voor mensen die extra ondersteuning rond de avondmaaltijd kunnen gebruiken omdat ze tijdelijk of langer in een lastige situatie zitten. Ook mensen zonder internet kunnen hier een beroep op doen: 06-83447197. Alle maaltijden worden gekookt door hobbykoks. Het aantal breidt zich nog steeds uit.

## ELSJE door Hercules & Valkema [www.elsje.nl](http://www.elsje.nl)



## Hoteltreurnis

Door Nettie Roes

**Het is alweer anderhalf jaar geleden dat wij een artikel plaatsten over de eenpersoonstoelage in hotels, die ook toen al hand over hand toenam. En het lijkt steeds erger te worden. Onze donateur mevrouw Van den Bos stuurde ons een verslag.**

Zij ontving bij het ledenblad Nestor van de ouderenorganisatie KBO een folder met 'supervoordelige seniorenuitjes' van de reisorganisatie Marrea. Maar zo 'supervoordelig' bleken die uitjes niet te zijn: in veel gevallen ging het om een dubbel tarief voor een alleenreizende. Alleen een hotel in Valkenburg [*Atlanta, NR*] vroeg een toeslag van slechts € 4,50 per nacht.

### Commentaar CISA: Maar het blijft een toeslag!

Mevrouw Van den Bos heeft zowel bij de KBO als bij Marrea haar beklag gedaan.

De KBO reageerde als volgt:

*'Wij vragen onze adverteerders regelmatig om rekening te houden met alleengaanden. Soms lukt dit en speelt een adverteerder erop in zoals bij het hotel in Valkenburg. Helaas moeten adverteerders de stap zelf zetten en kunnen wij ze niet dwingen.*

*We zullen er in ons beleid naar de adverteerder toe er op blijven hameren.'*

Mevrouw Van den Bos vindt dit 'waardeloos. Ze zouden gewoon zo'n folder moeten weigeren vind ik.'

Marrea verschuilt zich in haar reactie achter de hotels: *'De hoogte van de toeslag voor alleengebruik wordt bepaald door de hotels hier kunnen wij helaas niks aan veranderen.'*

Mevrouw had nog een andere ervaring. *'Zo spraken wij tijdens ons verblijf in Fletcher Hotel Apeldoorn een mevrouw, die een voucher voor 2 personen had. Ze heeft gewoon gezegd dat de 2e persoon ziek geworden was en hoefde toen niet zo'n hoge toeslag te betalen. Iemand anders die wel extra had betaald, heeft gewoon alle handdoeken gebruikt, hoorden we de kamermeisjes verontwaardigd zeggen....'*

### Doe mee!

Bent u ook lid van de KBO, of misschien van de ANBO of de PCOB, en hebt u deze folder ook gekregen? Doe dan als mevrouw Van den Bos en stuur een verontwaardigde brief of mail naar deze organisatie en naar Marrea. Als er veel protesten binnenkomen, zet dat de betrokkenen misschien aan het denken.

### Het kan ook anders

Dat het ook anders kan, kunt u lezen in het artikel van Kees van der Leer, zowel in dit blad als in I&S nummer 100. Weliswaar gaat het in beide artikelen over hotels in Duitsland, maar het loont de moeite om ook in Nederland het internet af te grazen op betere aanbiedingen. Zeker als u niet direct de behoefte hebt aan een georganiseerde (groeps)reis. Daarbij wordt namelijk gebruik gemaakt van de grotere hotelketens, die nauwelijks nog eenpersoonkamers aanbieden en waar hoge toeslagen worden berekend.

Ook vinden we in Duitsland de keten Enjoyhotels, waar geen eenpersoonkamertoeslag wordt geheven. Informatie: 0049-295396265870 of enjoyhotels.nl. Er wordt Nederlands gesproken.



## Fragmentatie van politieke partijen

Door Mirjam Hommes

Ooit waren de grote politieke partijen in ons land op levensbeschouwing gebaseerd; alle kennis kreeg de burger uit bronnen die bij die stroming hoorden – iedere richting kreeg zo een voorspelbare vaste basis in de samenleving. Met de naoorlogse ontkerkelijking en de komst van TV leerde men kennis te nemen van andere meningen en soms kon men zich daar ‘best wel’ in vinden. Het vijanddenken verdween en men kwam zelfs tot coalities die voorheen ‘duivels’ zouden zijn genoemd, zoals Rooms en rood. Er kwamen partijen bij om ook dieren en natuur een stem te geven en andere voegden restjes bijeen zoals het CDA. De winst was dat men elkaar ondanks verschillen ging waarderen – zaten alle partijen immers niet in hetzelfde schuitje van de volksgunst die steeds grilliger werd? De kiezer werd een mondige consument en bekeek verkiezingsfolders net als de aanbiedingen van de diverse supermarkten – wat heb je me te bieden en waar voel ik me het prettigst bij?

Intussen is de Nederlandse politiek zover gevorderd op dat pad van consumentisme dat kiezerstrouw net zo makkelijk wordt gewisseld als een tegenvallende aankoop wordt teruggebracht: niet goed, geld terug is de norm geworden. Men zegt wel dat dit te maken heeft met voortschrijdend individualisme waarin men per stadium in het leven uit een steeds groter aanbod keuzes maakt of bijstelt. En zoals de ‘markt’ inspeelt op de wens van de klant, zien ook politieke gelukzoekers kansen in dit nieuwe kiezerspubliek. In de eerstvolgende verkiezingen zullen dat wellicht dertig partijen/partijtjes zijn: op het moment dat ik dit schrijf, is een commissie aan het schiften wie al dan niet mee mag doen. Tegelijkertijd is de kiezer ongemerkt al weer een stap verder – of liever op de terugweg: waarom niet gewoon terug naar vroeger? Terug naar vroeger, grenzen dicht, gulden terug, net als het ziekenfonds; wie terugblik, ziet altijd dingen die het brein als ‘warm’ en ‘echt’ heeft opgeslagen, maar vergeet hoe daar destijds op gekankerd werd.

Op Facebook, Twitter en andere sociale media ontdekt men niet de enige te zijn die denkt dat vroeger alles beter was en dat vooral culturen met rare kleren en gewoontes hier niet passen. De ‘oude’ gastarbeiders uit Zuid-Europese landen horen wel gewoon bij ‘ons’, net als de gekleurde bevolking van de voormalige koloniën – behalve als ze aan ‘Zwarte Piet’ komen. De snelheid waarmee daarna ook de rest van de buitenwereld op ons afkwam, werd duidelijk teveel voor het gemiddelde ‘retro’-brein dat zichzelf niet meer herkende. Men zocht en vond een leider: Pim Fortuyn was met zijn lijfspreuk ‘at your service’ daarvoor het perfecte type. Na zijn dood ging die volkssstem naar de liberale dissident Geert Wilders met zijn tegen deze nieuwkomers gerichte programma. Alleen al het feit dat hij dag en nacht bewaakt moet worden, toont het gevaar van deze vreemde cultuur; ook elders in Europa worden immers uit naam van die godsdienst aanslagen gepleegd.

Er is wel degelijk gevaar, al houden politieke partijen vol dat het slechts om een ‘kleine groep’ zou gaan: het voedt het wantrouwen tegen ‘Den Haag’ en de politiek.

Ook de groeiende stroom vluchtelingen ten gevolge van oorlog in de islamitische wereld zelf maakt de Europese burger ongerust. Hoe kan men de grenzen tegen die vloedgolf beveiligen en hoever moet medemenselijkheid gaan in de opvang van andersdenkenden met hun vechtlustige zonen? Noch het land, noch Europa kan op slot: dus dan maar de opheffing van de EU en herstel van oude grensposten, zeggen de (intussen ‘boze witte mannen’ genoemde) *twitteraars* en *faceboekaniers*; alsof die kwaadwillenden de douane niet zouden weten te omzeilen, zoals door alle eeuwen heen is gebeurd. En men vergeet dat we dan in vakantietijd ook zelf weer in de file staan, zoals vroeger bij Zaventem en Elten. Toen had nog maar één op zes gezinnen een auto en toch kostte die grenscontrole al gauw een uur wachttijd...

En we vinden het toch ook wel makkelijk dat we met ons Europees paspoort altijd voorrang hebben bij internationale bestemmingen.

Rebellerende burgers hebben nu als oplossing het referendum ontdekt; ooit ingevoerd om burgers meer te betrekken bij ingrijpende besluiten van de overheid, waaraan dan een brede maatschappelijke discussie vooraf zou gaan. Niemand kon toen voorzien dat die discussie zou worden overgenomen door sociale media, die angsten uitvergrooten en eventuele acties snel coördineren. Vroeger waren er hinderlijke ‘straatjongens’ die op de hoek samenschoolden, passanten uitscholden en geintjes uithaalden – nu zitten ze op het Internet, vaak samen met hun ouders die ook aan die ‘straathoek’ verslingerd zijn geraakt en nog maar zelden een ‘echte’ krant met serieuze achtergrondgegevens lezen.

‘If you cannot beat them, join them’ zeggen de Engelsen, en misschien geldt dat ook voor deze nieuwe trend van politieke besluitvorming. In plaats van arrogante afwijzing, zou volgens mij het weldenkend deel van dit land die groepsvorming niet bij ‘straatjongens’ moeten laten maar er liever actief aan deelnemen. Een groep als ‘Geen Peil’ hanteert voor stemrecht een contributie van € 12 per jaar – dat kan moeilijk een bezwaar worden genoemd. Wél een bezwaar kan zijn dat gekozen volksvertegenwoordigers volgens de Grondwet (artikel 67) geacht worden ‘zonder last of ruggespraak’ te oordelen en te spreken. In 1983 werd ‘ruggespraak’ al uit die tekst gehaald en over de inhoud van het begrip ‘last’ beraden rechtsgeleerden zich nog. Persoonlijk heb ik die € 12 wel over voor een stem als tegengewicht tegen die zichzelf overschattende straathoek-schreuw. Nu alleen nog uitvinden hoe dat stemmen dan gaat: het Internet is voor mij nog steeds niet meer dan een mailbox en een schrijfmachine...



# Diversen

## Solo op de Vakantiebeurs 2017

Onder deze titel - met het jaartal 2016 - stond een jaar geleden in I&S 102 een artikel van Kees van der Leer. Hij sprak er zijn teleurstelling over uit dat er, in weerwil van veelbelovende berichten, op de Vakantiebeurs voor soloreizigers weinig plezier te beleven viel.

Dit jaar heeft Nettie Roes de Vakantiebeurs bezocht en zij meldt ons:

“Het zag er nu beter uit. Ook ditmaal was er een zogeheten Soloreiziger Route, en in het begeleidende krantje stond een lijstje van 9 organisaties die alleenstaandenreizen organiseren. Bij mijn bezoek aan de beurs ontdekte ik er zelfs nog enkele die niet in het lijstje stonden. Wel miste ik het prikbord voor een reismaatje.

Soms is het ‘repertoire’ beperkt: sommige organisaties bieden alleen cruises aan, andere alleen verre reizen of reizen naar één bepaald land. De meest veelzijdige, met reizen van 5 tot 24 dagen naar letterlijk alle windstreken, is Kras.

Een handige website voor soloreizigers is [singlereizen.nl](http://singlereizen.nl), waar honderden singlereizen te vinden zijn.

Ik heb niet onderzocht in hoeverre er toeslagen berekend worden.”

## ‘Aantal single 50-plussers groeit explosief’

Zo staat het in de elektronische nieuwsbrief van Plusonline van 11 januari. Volgens het CBS zijn er in 2016 wel 38.000 singles bij gekomen, de meesten zijn de vijftig al gepasseerd. De groep is daarom erg interessant voor o.m. aanbieders van reizen voor singles.

*[Zie ook hierboven]*

In totaal zijn er nu 1,6 miljoen alleenstaande 50-plussers, ruim 140.000 meer dan vijf jaar terug. Aantallen onder de 50 jaar zijn stabiel gebleven.

## Wonen

In een tijdschrift kwamen we het begrip ‘thuishuis’ tegen. Dat is een studentenhuis voor ouderen die niet alleen willen wonen of dreigen te vereenzamen. ‘Het is een woonvorm waar je op een leuke manier oud kunt worden,’ zegt Jan Ruyten, bedenker van het concept en directeur van Thuis in Welzijn.

Alle informatie hierover is te vinden op [kcwz.nl/thema/woonvariaties/thuishuizen\\_woonvorm\\_tegen\\_eenzaamheid](http://kcwz.nl/thema/woonvariaties/thuishuizen_woonvorm_tegen_eenzaamheid).

U kunt ook contact opnemen met Aedes vereniging van woningcorporaties: 088-2333700.

## Het digitale tijdperk

De rol van digitale en sociale media wordt steeds belangrijker. Ook voor CISA. Daarom is het van belang dat wij beschikken over de e-mailadressen van onze donateurs. Onlangs hebben we een mailing gestuurd aan alle donateurs van wie we een e-mailadres hebben. In de berichtregel staat “E-mailadres”. Heeft u dit bericht ontvangen, dan hoeft u verder niets te doen.

Heeft u het bericht niet ontvangen (het zou ook in uw spam-map kunnen staan), dan hebben wij van u geen (geldig) e-mailadres in ons bestand. In dat geval verzoeken we u uw e-mailadres aan ons door te geven via [cisa@cisasite.nl](mailto:cisa@cisasite.nl). Vermeld a.u.b. in uw bericht uw naam, huisnummer, postcode en eventueel donateursnummer. Heeft u geen e-mailadres? U kunt snel en eenvoudig een gratis e-mailadres maken bij bijvoorbeeld Gmail ([gmail.com](http://gmail.com)), Hotmail/Outlook ([hotmail.com](http://hotmail.com) of [outlook.com](http://outlook.com)) of Yahoo ([yahoo.com](http://yahoo.com) of [yahoo.nl](http://yahoo.nl)).

## cisa DOELSTELLING

CISA is een kenniscentrum dat, onderbouwd met wetenschappelijke kennis, wil bereiken dat de alleenstaande status als leefvorm maatschappelijk wordt erkend. Daartoe moet volgens CISA het begrip gezin worden uitgebreid met het begrip van de Sociale Familie. Naast de wettelijke verankering en de daarbij behorende bescherming van gezin en familie, moet de Sociale Familie een wettelijke basis krijgen. Zo kan een herkenbaar leefmodel voor alleenstaanden ontstaan dat de doelstelling van CISA, stimuleren van de emancipatie van alleenstaanden in materiële, maatschappelijke en psychologische zin, ondersteunt. Dat doen wij door onderzoek en studies om de maatschappelijke positie van alleenstaanden te verbeteren en om het overheidsbeleid te beïnvloeden.

CISA geeft enkele malen per jaar de nieuwsbrief *Individu & Samenleving* uit. CISA beschrijft en becommentarieert de veranderingen in een individualiserende samenleving en de positie van het zelfstandige individu daarin. I&S kiest stelling voor een rechtvaardige samenleving en voor gelijke behandeling van alle burgers, ongeacht leefvorm, sekse of seksuele voorkeur. CISA is als kenniscentrum opgenomen in de database van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen ([www.narcis.nl](http://www.narcis.nl)). Stichting CISA is door de Belastingdienst aangemerkt als ‘Algemeen Nut Beogende Instelling’ (ANBI) waardoor giften aftrekbaar zijn en de stichting ook geen erfbelasting hoeft te betalen. Als u wilt toetreden tot de kring van donateurs die dit werk belangrijk genoeg vinden om dat financieel te ondersteunen, bent u van harte welkom. U kunt zich aanmelden op [www.cisasite.nl/formulier2008.htm](http://www.cisasite.nl/formulier2008.htm)

